

ISSN 2222-2944. Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я. 2023

**ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНОГО СТАНДАРТУ
IMAS 07.13 ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС
ВІЙСЬКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ**

Орел С.М.

*Національна академія сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів*

Військова агресія Росії, розпочата 24.02.2022 року, призвела до значного забруднення довкілля. Понад 13 відсотків загальної території України забруднено мінами та боєприпасами, що не розірвалися. Однак процес знешкодження вибухонебезпечних предметів, в свою чергу, призводить до погіршення екологічної обстановки в місцях розмінування.

Очевидно, що при проведенні розмінування необхідно враховувати і екологічну складову цього процесу. В цьому значну допомогу може надати міжнародний досвід гуманітарного розмінування, який знайшов відображення у міжнародному стандарті IMAS 07.13 «Environmental Management in Mine Action». Крім загальних напрямків по забезпеченню екологічного менеджменту у ході розмінування, стандарт наводить складові довкілля і низку заходів, які варто використовувати для їх захисту у процесі виконання робіт, а саме:

1. Врахування процесів ерозії і деградації ґрунтів. Розмінування не повинно викликати ці процеси, якщо ж вони вже мають місце, у стандарті наведені певні рекомендації по їх послабленню.

2. Забруднення повітря, води та ґрунту токсичними та шкідливими хімічними речовинами. Необхідно враховувати можливе забруднення навколишньої території (включаючи рослинність і дику природу) уламками, токсичними або небезпечними речовинами, і необхідно вжити заходів для усунення або зведення до мінімуму будь-якого забруднення та нанесення шкоди людям, тваринному світу та рослинності.

3. Забруднення від транспортування та утилізації мін, залишків вибухових речовин та небезпечних відходів. Стандарт передбачає низку заходів по зменшенню шкідливого впливу на довкілля процесу утилізації, враховуючи небезпечні речовини, що його супроводжують: вогнебезпечні матеріали, мастила, відпрацьовані батарейки, медичні відходи.

4. Погіршення якості повітря. В даному випадку організації, що здійснюють розмінування, повинні бути в курсі місця розташування місцевих громад, переважаючого вітру та його здатність переносити дим, пил і токсичні пари в сторону цих громад. Організації з протимінної діяльності повинні забезпечити мінімальний несприятливий вплив на громади.

5. Вплив на тваринний світ і рослинність. Необхідно мінімізувати шкідливу діяльність процесу розмінування на довкілля, наприклад, відлякуючи тварин і засаджуючи територію після видалення рослин новими культурами, які краще ростуть або адаптуються до зміни умов на місці розмінування.

6. Вплив на довкілля від спалювання рослинності. Взагалі спалювання рослинності не рекомендується, якщо ж воно вкрай необхідне, проводити його треба, відлякуючи тварин та птахів і не в період їх розмноження.